
SFS 1997:323

Utkom från trycket
den 13 juni 1997

Lag om statlig förmögenhetsskatt;

utfärdad den 5 juni 1997.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Förmögenhetsskatt skall betalas till staten enligt bestämmelserna i denna lag.

Bestämmelser om skattemyndigheter och förfarandet vid taxering till statlig förmögenhetsskatt finns i taxeringslagen (1990:324).

Begrepp som används i denna lag har samma betydelse som i kommunal-skattelagen (1928:370) och lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt samt omfattar också motsvarande utländska företeelser om inte annat anges eller framgår av sammanhanget.

Skattepliktig förmögenhet

2 § Den skattepliktiga förmögenheten utgörs av värdet av den skattskyldiges tillgångar efter avdrag för dennes skulder.

Den skattepliktiga förmögenheten bestäms med hänsyn till förhållandena vid utgången av beskattningsåret. Med beskattningsår avses kalenderåret före taxeringsåret.

¹ Prop. 1996/97:117, bet. 1996/97:SkU20, rskr. 1996/97:252.

3 § Vid beräkning av den skattepliktiga förmögenheten skall som tillgång tas upp

1. privatbostadsfastighet och privatbostad som avses i 5 § kommunalskattelagen (1928:370),

2. privatbostadsfastighet på lantbruksenhet som på ägarens begäran räknas som näringsfastighet enligt 5 § sjunde stycket kommunalskattelagen,

3. den del av en näringsfastighet som inrymmer en bostadslägenhet som används eller är avsedd att användas av fastighetsägaren för eget eller närståendes boende,

4. aktie i ett aktieslag som är inregistrerat vid börs i det land där aktiebolaget är hemmahörande med undantag för huvuddelägares aktie,

5. aktie i ett aktieslag som inte är marknadsnoterat i det land där aktiebolaget är hemmahörande med undantag för huvuddelägares aktie,

6. annan inte marknadsnoterad delägar rätt som avses i 27 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt än aktie samt andel i handelsbolag och europeisk ekonomisk intressegruppering med undantag för andel i juridisk person till den del den juridiska personen är skattskyldig,

7. annan marknadsnoterad tillgång som avses i 27 § 1 mom. lagen om statlig inkomstskatt än aktie samt marknadsnoterad tillgång som avses i 29 § 1 mom., 30 § 1 mom. och 31 § samma lag,

8. livförsäkring med undantag för

a) pensionsförsäkring som avses i punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen samt

b) livförsäkring som enbart avser olycks- eller sjukdomsfall eller dödsfall senast vid 70 års ålder och som inte är återköpsbar,

9. rätt till livränta eller därmed jämförlig utbetalning med undantag för rätt till

a) utbetalning på grund av försäkring,

b) utbetalning på grund av tidigare anställning samt

c) underhållsbidrag,

10. kontobehållning samt fordran i pengar och liknande betalningsmedel med undantag för behållning på pensionssparkonto enligt 1 kap. 2 § lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande,

11. pengar och liknande betalningsmedel till den del de sammanlagt överstiger 25 000 kronor,

12. lösöre med undantag för

a) inre lösöre för personligt bruk,

b) yttre lösöre för personligt bruk till den del det enskilda föremålets värde understiger 10 000 kronor,

c) fordon som avses i 9 § första stycket fordonsskattelagen (1988:327) samt

d) lösöre som är deponerat på museum eller liknande inrättning,

om tillgången inte ingår i sådan näringsverksamhet som avses i 21 § kommunalskattelagen i annat fall än enligt 2 och 3.

Med huvuddelägares aktie avses dels aktie i ett aktiebolag i vilket aktier har marknadsnoterats första gången efter utgången av år 1996, dels aktie i ett aktiebolag i vilket aktier har inregistrerats vid börs första gången efter utgången av år 1991, dels aktie som har förvärvats med stöd av sådana aktier, under förutsättning att aktien har innehafts direkt eller indirekt av huvuddelägare sedan marknadsnoteringen, inregistreringen respektive nämnda för-

värv. Övergår äganderätten till sådan aktie till huvuddelägarens barn eller barnbarn undantagsaktien från skatteplikt även för dessa förvärvare.

Med huvuddelägare avses sådan aktieägare som, ensam eller tillsammans med närstående, vid tidpunkten för marknadsnotering eller inregistrering som avses i andra stycket innehade aktier direkt eller indirekt motsvarande minst 25 procent av röstvärdet för aktierna i bolaget. Som huvuddelägare anses även dödsboet efter sådan aktieägare.

Som närstående räknas sådana personer som anges i punkt 14 sista stycket av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen.

4 § Vid beräkning av den skattepliktiga förmögenheten skall alla skulder dras av från värdet av tillgångarna.

Som avdragsgill skuld räknas dock inte

1. skuld i sådan näringsverksamhet som avses i 21 § kommunalskattelagen (1928:370) med undantag för skuld hänförlig till tillgång som anges i 3 § första stycket 2 och 3,

2. skuld hänförlig till aktie som är undantagen från skatteplikt,

3. skuld hänförlig till delägarrätt som är skattepliktig enligt 3 § första stycket 5 eller 6 till den del tillgångar och skulder i den juridiska personen inte beaktas vid värdering enligt 14 §,

4. förpliktelse på grund av marknadsnoterad option eller termin och därmed jämförlig förpliktelse till den del det sammanlagda beloppet avseende sådana förpliktelser överstiger det sammanlagda värdet på rättigheter på grund av sådana avtal,

5. förpliktelse vars motsvarande rättighet hos annan är av sådant slag att den är undantagen från skatteplikt,

6. skuld hänförlig till lösöre som är av sådant slag att det är undantaget från skatteplikt,

7. annan skuld hos begränsat skattskyldig enligt 7 § än sådan som är hänförlig till tillgång som anges i den paragrafen,

8. skuld hänförlig till tillgång som är undantagen från beskattning till följd av dubbelbeskattningsavtal,

9. skatt enligt 1 § uppbördslagen (1953:272) som ännu inte debiterats.

5 § Fordran är skattepliktig och skuld är avdragsgill endast om det är fråga om rättighet respektive förpliktelse som kan bestämmas till belopp och vars uppkomst inte är beroende av villkor. Avdrag medges dock för förpliktelse som avses i 4 § andra stycket 4 i den omfattning som anges i den bestämmelsen.

Skattskyldighet

6 § Förmögenhetsskatt för skattepliktig förmögenhet skall betalas av

1. fysisk person som är bosatt i Sverige vid beskattningsårets utgång,

2. dödsbo efter den som vid sin död var bosatt i Sverige,

3. fysisk person som enligt 69 § kommunal skattelagen (1928:370) behandlas som en i Sverige bosatt person,

4. svensk förening eller svenskt samfund utom till den del en medlem genom sin andel har del i dess förmögenhet,

5. svensk stiftelse.

Som bosatt i Sverige anses i denna lag även fysisk person som stadigvarande vistas här. Fysisk person som inte är svensk medborgare och som vistas i Sverige under en begränsad tid av högst tre år anses inte bosatt i Sverige.

Juridisk person som avses i 7 § 3-6 eller 10 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt är inte skattskyldig.

7 § Fysisk person som inte är bosatt i Sverige vid beskattningsårets utgång skall betala förmögenhetsskatt för skattepliktig förmögenhet avseende i Sverige belägen tillgång som anges i 3 § första stycket 1 och 2.

8 § I fråga om skyldighet att betala skatt anses som ägare

1. den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall anses som ägare av fastighet,

2. den som innehar lös egendom med fideikommissrätt,

3. den som under sin livstid har rätt till avkastning av tillgång som tillhör annan fysisk person,

4. den som har rätt till avkastning av tillgång som tillhör familjestiftelse,

5. den som i övrigt har rätt till avkastning av annans tillgång och som skäligen bör betraktas som tillgångens ägare,

6. sådan förmånstagare som har förfoganderätt till livförsäkring.

Skattskyldighet föreligger inte för ägaren av en tillgång till vilken någon annan anses som ägare enligt denna paragraf.

Med familjestiftelse avses i denna lag stiftelse, annat liknande subjekt eller annan tillgångsmassa som enligt stiftelseförordnandet eller motsvarande bestämmelser har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss släkts, vissa släkters eller bestämda fysiska personers ekonomiska intressen.

Värdering

Tillgångar

9 § Tillgång tas upp till marknadsvärdet om inte annat följer av 10-17 §§.

10 § Fastighet i Sverige tas upp till taxeringsvärdet. Om fastigheten innehas med tomträtt tas den upp till den del av taxeringsvärdet som avser byggnad. Innefattar detta värde både värdet av byggnaden och tillhörande tomt enligt 7 kap. 13 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152), avräknas den del av värdet som avser tomt. Om taxeringsvärde saknas vid beskattningsårets utgång anses fastigheten inte ha något värde. Har en fastighets basvärde sänkts för taxeringsåret vid särskild fastighetstaxering enligt 16 kap. 2-5 §§ fastighetstaxeringslagen, tas fastigheten upp till det taxeringsvärde som fastställts för taxeringsåret.

Fastighet utomlands tas upp till 75 procent av marknadsvärdet.

11 § Privatbostad som innehas av medlem i en bostadsrättsförening eller i en bostadsförening eller av delägare i ett bostadsaktiebolag tas upp till ett värde som motsvarar medlemmens eller delägarens andel i föreningens eller bolagets behållna förmögenhet. Denna förmögenhet bestäms med utgångspunkt i ett värde på föreningens eller bolagets fastighet beräknat enligt 10 § och med hänsyn till föreningens eller bolagets övriga tillgångar och skulder

enligt bokslutet för det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 juli under beskattningsåret.

12 § Marknadsnoterad tillgång som avses i 27 § 1 mom., 29 § 1 mom., 30 § 1 mom. och 31 § lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt tas upp till det vid beskattningsårets utgång senast noterade värdet. Om det noterade värdet inte omfattar upplupen avkastning skall värdet ökas med sådan avkastning.

13 § Om det i ett aktiebolag finns skilda aktieslag av vilka ett eller flera är inregistrerade vid börs, tas aktie i bolaget som inte är inregistrerad upp till samma värde som de inregistrerade aktierna. Är flera aktieslag inregistrerade, tas aktie som inte är inregistrerad upp till samma värde som de inregistrerade aktier som har den lägsta kursen.

14 § Vid värdering av aktie och annan delägar rätt som avses i 27 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och som inte är marknadsnoterad samt andel i handelsbolag och europeisk ekonomisk intressegruppering beaktas tillgångar och skulder i den juridiska personen i den omfattning som skulle ha gällt om de innehafts direkt av delägaren. Om tillgången eller skulden ingår i sådan näringsverksamhet som avses i 21 § kommunalskattelagen (1928:370) hos den juridiska personen anses detsamma gälla för delägaren, dock inte i fråga om tillgång som för delägaren vid direkt innehav omfattas av 3 § första stycket 1 och därtill hänförlig skuld.

Har en andel i ett handelsbolag eller i en europeisk ekonomisk intressegruppering ett negativt värde, får detta beaktas av delägare eller medlem som inte har förbehållit sig ett begränsat ansvar för bolagets eller grupperingens förbindelser.

15 § Livförsäkring tas upp till sitt på försäkringstekniska grunder beräknade återköpsvärde med tillägg för beräknad upplupen andel i livförsäkringsrörelsens överskott.

16 § Rätt till sådan utbetalning som är skattepliktig enligt 3 § första stycket 9 tas upp till sitt nuvärde. Detta beräknas med hänsyn till marknadsräntan, det värde som förmånen motsvarar för ett helt år och den bestämda eller beräknade tiden under vilken förmånen ges ut.

17 § Fordran som inte är marknadsnoterad och som löper med ränta tas upp till sitt nominella belopp med tillägg för förfallen ränta. Om en sådan fordran löper med ränta som betydligt understiger marknadsräntan eller är räntelös, tas den upp till sitt nuvärde beräknat med hänsyn till marknadsräntan, avtalad ränta och löptid.

Osäker fordran tas upp till det belopp som kan förväntas bli betalt. Värdelös fordran tas inte upp.

Skulder

18 § Skuld tas upp till belopp som beräknas enligt de grunder som anges för värdering av tillgångar i 16 och 17 §§. Löper en skuld med ränta som be-

tydligt understiger marknadsräntan och utgår räntan efter en fast räntesats, tas skulden dock upp till sitt nominella belopp med tillägg för förfallen ränta om räntesatsen var marknadsmässig när skulden uppkom. Även i de fall då ränta utgår efter en räntesats som bestäms författningsenligt tas skuld upp till sitt nominella belopp med tillägg för förfallen ränta.

Förpliktelse på grund av marknadsnoterad option eller termin och därmed jämförlig förpliktelse tas upp till belopp som motsvarar det vid beskattningsårets utgång senast noterade värdet på optionen, terminen eller den därmed jämförliga tillgången.

Skatteberäkning

Beskattningsbar förmögenhet

19 § Skatten beräknas på den beskattningsbara förmögenheten.

Beskattningsbar förmögenhet är den del av den skattepliktiga förmögenheten som överstiger ett fribelopp. Den beskattningsbara förmögenheten avrundas nedåt till helt tusental kronor.

För fysisk person, dödsbo, familjestiftelse samt för fall som avses i 21 § uppgår fribeloppet till 900 000 kronor. För annan juridisk person uppgår fribeloppet till 25 000 kronor.

Skattesats

20 § För fysisk person, dödsbo och familjestiftelse är skattesatsen 1,5 procent. För annan juridisk person är skattesatsen 1,5 promille.

Sambeskattning

21 § Sambeskattning skall ske av makar som levt tillsammans under beskattningsåret samt av föräldrar och deras hemmavarande underåriga barn.

Den skattepliktiga förmögenheten beräknas för var och en för sig. Om ett barn inte skall lämna självdeklaration för beskattningsåret enligt 2 kap. 4 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter, räknas dock barnets tillgångar och skulder in i föräldrarnas skattepliktiga förmögenheter.

Den beskattningsbara förmögenheten beräknas gemensamt för de personer som skall sambeskattas. Om skulderna överstiger värdet av tillgångarna vid beräkning av en persons skattepliktiga förmögenhet avräknas underskottet vid beräkning av den beskattningsbara förmögenheten. Skatten beräknas och fördelas på dessa personer efter förhållandet mellan deras skattepliktiga förmögenheter.

Vid sambeskattning tillämpas bestämmelserna i 65 § kommunalskattelagen (1928:370) och punkt 2 av anvisningarna till den paragrafen. Fosterbarn anses dock inte som hemmavarande barn.

Dubbelbeskattning

22 § Om skattskyldig blivit beskattad för samma förmögenhet såväl i Sverige som i utländsk stat, kan regeringen på ansökan av den skattskyldige efterskänka skatten. För sådant beslut krävs ömmande omständigheter eller i övrigt synnerliga skäl.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1997 och tillämpas vid beräkning av preliminär skatt för tid efter ikraftträdandet och i övrigt första gången vid 1998 års taxering med de undantag som anges i punkterna 2-4.

2. För livförsäkring som tagits i överensstämmelse med ansökan som kommit in till försäkringsgivarens huvudkontor före den 13 september 1986 skall övergångsbestämmelserna till lagen (1986:1227) om ändring i lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt alljämt tillämpas.

3. För försäkringsavtal som ingåtts före den 1 juli 1995 skall övergångsbestämmelserna till lagen (1995:1541) om ändring i lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt alljämt tillämpas.

4. Har ett rättsförhållande uppkommit före utgången av år 1996 tillämpas äldre bestämmelser i fråga om förpliktelse vars motsvarande rättighet hos annan avser sådan nyttjanderätt eller avkastningsrätt till fastighet som inte är skattepliktig.

På regeringens vägnar

GÖRAN PERSSON

THOMAS ÖSTROS
(Finansdepartementet)